

Når vedtak er fattet – hvem ser etter?

Kommunal Rapport 12.05.2026, Anne-Karin Femanger Pettersen, seniorrådgiver i Forum for kontroll og tilsyn (FKT)

Kommunestyret fatter bindende vedtak, ikke minst gjennom budsjett og økonomiplan. Men hvem har ansvaret for å følge opp at vedtakene blir gjennomført?

Dersom kommunestyret, eller et politisk flertall, opplever at vedtak ikke blir fulgt opp som forutsatt, er løsningen ikke å etablere nye, uformelle oppfølgingsordninger, skriver artikkelforfatteren.

Spalten Bernt svarer i Kommunal Rapport 4. mai gir en god anledning til å minne om kontrollutvalgets rolle.

Her ble professor Jan Fridthjof Bernt nylig bedt om å [vurdere om partiene i et budsjettflertall kan peke ut én felles representant som skal påse at ordfører og kommunedirektør følger opp vedtakene i budsjettet.](#)

Bakgrunnen for spørsmålet er at kommunestyret har vedtatt et annet budsjettforslag enn det ordfører støttet.

Bernt svarer ved å vise til grunnleggende bestemmelser i kommuneloven. Kommunestyret styrer kommunen gjennom kollektive vedtak, og verken ordfører eller kommunedirektør kan underlegges særskilt oppfølging eller kontroll fra enkeltrepresentanter.

Styring og ansvar utøves gjennom formelle organer og fastsatte roller, ikke gjennom uformelle ordninger.

Svaret handler dermed ikke om hvorvidt kommunestyrets vedtak skal følges opp – det er en selvfølge.

Det handler om hvordan oppfølging og kontroll er ment å skje innenfor rammene av kommuneloven.

Nettopp her er det grunn til å løfte kontrollutvalgets rolle tydeligere fram.

Kommunestyrets vedtak, særlig på budsjett- og økonomiområdet, forutsetter systematisk oppfølging. Det gjelder både om vedtak faktisk blir iverksatt, og om gjennomføringen skjer i tråd med de forutsetningene som lå til grunn da vedtaket ble fattet.

Bernts svar tydeliggjør at denne oppfølgingen ikke er ment å organiseres gjennom særskilte løsninger, men gjennom kommunens etablerte styrings- og kontrollstruktur. Kommuneloven legger opp til at oppfølging og kontroll inngår i et institusjonelt system, der ansvar og roller er tydelig fordelt.

En parallell kan trekkes til forholdet mellom Stortinget og regjeringen på statlig nivå. På samme måte som regjeringen har ansvar for å iverksette Stortingets vedtak, har kommunedirektøren ansvar for å gjennomføre kommunestyrets beslutninger.

Stortingets kontrollfunksjon – blant annet gjennom kontroll- og konstitusjonskomiteen – tilsvarer kommunestyrets bruk av kontrollutvalget, som på institusjonelt grunnlag fører tilsyn

med at den utøvende makt handler i samsvar med vedtak, lover og forutsetninger, uten å gripe inn i den løpende forvaltningen.

Denne institusjonelle kontrollen danner rammen for kontrollutvalgets rolle også i kommunen.

I dette systemet har kontrollutvalget en sentral rolle. Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan og skal bidra til at kommunens virksomhet drives i samsvar med lover, regler og kommunestyrets vedtak.

Gjennom sitt arbeid skal kontrollutvalget blant annet:

- Følge med på om kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Oppfølgingen skal være systematisk og basert på rapportering, revisjon og kontroll, ikke på detaljstyring av den løpende forvaltningen.
- Vurdere om økonomistyring og internkontroll bidrar til en forsvarlig og effektiv bruk av kommunens ressurser
- Ta initiativ til forvaltningsrevisjon og andre undersøkelser der det er behov
- Rapportere tilbake til kommunestyret, herunder gjøre kommunestyret oppmerksom på tilfeller der oppfølgingen av vedtak er mangelfull eller fraværende, slik at behov for korrigerende tiltak kan vurderes.

Dette gir kommunestyret et samlet og uavhengig grunnlag for å vurdere om styringen fungerer slik den skal.

Kontrollutvalget er dermed ikke et alternativ til politisk styring, men et nødvendig supplement for at styringen skal være etterprøvable og tillitvekkende.

Kontrollutvalgets oppgave må også ses i sammenheng med de øvrige rollene i kommunen. Kommunedirektøren har ansvar for iverksetting og daglig drift, og skal sørge for at vedtak fra de folkevalgte gjennomføres på en faglig, økonomisk og juridisk forsvarlig måte.

Ordføreren har ansvar for møteledelse og for at den politiske behandlingen skjer korrekt. Kontrollutvalget har ansvar for å følge opp og kontrollere på vegne av kommunestyret.

Denne rollefordelingen er bevisst og gjennomtenkt. Når kontrollutvalget brukes slik loven forutsetter, bidrar det til ryddige prosesser, klare ansvarsforhold og forutsigbarhet – både for administrasjonen og for de folkevalgte.

Bernts svar i Kommunal Rapport gir derfor grunn til en bredere påminnelse: Dersom kommunestyret, eller et politisk flertall, opplever at vedtak ikke blir fulgt opp som forutsatt, er løsningen ikke å etablere nye, uformelle oppfølgingsordninger.

Løsningen er å bruke de ordningene kommuneloven allerede har gitt. Kontrollutvalget er kommunestyrets viktigste verktøy for dette formålet. Et aktivt og bevisst kontrollutvalg bidrar til at vedtak følges opp på en systematisk, dokumenterbar og legitim måte.

Når vedtak er fattet, er det altså ikke et spørsmål om *noen* bør se etter – men om at kommunestyret bruker det organet som er satt til nettopp den oppgaven.